

**Krajowe Zrzeszenie
Ludowe Zespoły Sportowe**

**Program działania KZ LZS
na lata 2026–2029**

Projekt

Warszawa, 20.11.2025 r.

Wstęp

W roku 2026 Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe obchodzi 80 – tą rocznicę działalności w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym. Będąc jedną z najstarszych i najliczniejszych organizacji pozarządowych w Polsce, jesteśmy w zakresie szeroko rozumianego upowszechniania sportu i turystyki, ważnym partnerem dla naszego Państwa oraz wszystkich polskich samorządów. To pokolenia działaczy, trenerów i instruktorów, prowadząc systemowe działania wypracowały dzisiejszą pozycję i rangę klubów Zrzeszenia LZS w systemie sportu dzieci i młodzieży. To w klubowych barwach zielono-czerwonych lub jako nasi wychowankowie, w koszulkach z orłem na piersi, olimpijskie medale zdobywali m.in.: Ireneusz Paliński, Stanisław Szozda, Czesław Lang, Andrzej Wroński, Katarzyna Klata, Adrian Zieliński, Adam Małysz, Kamil Stoch, Piotr Żyła, Zbigniew Bródka, Wojciech Nowicki, Rafał Majka, rodzeństwo Monika i Tadeusz Michalik, Maria Andrejczyk, a na ostatnich Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu Daria Pikulik i Natalia Kaczmarek (Bukowiecka). W wielu naszych klubach rośnie nowe pokolenie sportowców, którzy już mogą pochwalić się medalami Mistrzostw Europy i świata. Te i inne sukcesy są najlepszą rekomendacją do dalszej kontynuacji realizowanego od 1997 roku Programu upowszechniania kultury fizycznej i sportu w środowisku wiejskim. Elementami tego programu są: Mistrzostwa Zrzeszenia LZS, centralne finały imprez masowych, obozy i zgrupowania, Wiodące Ludowe Kluby Sportowe oraz Ośrodki Szkolenia Sportowego Młodzieży LZS, jako etap finalny. Ważnym działaniem jest i będzie stałe monitorowanie tych dyscyplin sportu, które są najchętniej przez członków Zrzeszenia LZS uprawiane. Efektem funkcjonowania naszego systemu jest poszerzający się zasięg oddziaływania Z LZS w sferze sportu wyczynowego i masowego, a do wodem na taki stan rzeczy są:

- wzrastająca liczba zdobywanych punktów w systemie spory dzieci i młodzieży;
- stałe poszerzanie katalogu możliwości udziału w organizowanych przez członków Z LZS w przeróżnych aktywnych formach ruchu;
- stałe podnoszenie poziomu organizowanych imprez, zawodów czy mistrzostw przejawiające się m.in. w likwidacji tzw. białych plam;
- zwiększająca się liczba wychowanków/zawodników klubów wywodzących się ze środowiska wiejskiego, z powodzeniem uczestniczących w zawodach na poziomie międzynarodowym.

Należy mieć świadomość, że organizacja sportu, rekreacji w specyficznym środowisku jakim jest wieś polska, jest bardzo złożona i trudna, mocno zależna od podejścia do sprawy upowszechniania sportu przez poszczególne samorządy. Odległości z miejsca zamieszkania do szkoły, gminy, a tym samym do obiektów sportowych są znaczne a ograniczona sieć dojazdów środkami komunikacji publicznej do bazy sportowej sprawia dodatkowe trudności, czasami przeszkody wręcz do nie pokonania. Taki stan rzeczy wymaga dużo więcej zabiegów organizacyjnych przy realizacji programu upowszechniania sportu, ale również większych nakładów finansowych na organizację i udział w imprezach czy zawodach, nawet na najniższym szczeblu.

Kondycja i poziom sprawności fizycznej polskiego społeczeństwa a zwłaszcza

jego najmłodszej części pozostawia wiele do życzenia. Dysponujemy wynikami badań polskich uczelni, z których jednoznacznie wynika, że ten stan niestety stale i systematycznie pogarsza się. Poziom aktywności fizycznej znacznej części populacji w Polsce jest bardzo niski. Tendencja ta jest szczególnie widoczna wśród dzieci i młodzieży, także w środowisku wiejskim. Dlatego w ramach zadań programowych należy w pierwszej kolejności wyeksponować problematykę nadwagi i otyłości szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Potrzebę większej koncentracji wysiłków i środków dla środowiska wiejskiego i małomiasteczkowego uzasadniają gorsze wyniki badań poziomu sprawności fizycznej wśród dziewcząt i chłopców, uzyskiwane przez nich w ostatnich latach na tle innych środowisk.

I. Sport powszechny

Finały ogólnopolskich imprez – Sport dla każdego

W ramach zadania organizowane są duże imprezy ogólnopolskie o wieloetapowym systemie rozgrywek, które kończą finały centralne:

- Ogólnopolskie Imprezy Szachowe, w tym Turniej O Złotą Wieżę
- Ogólnopolskie Igrzyska LZS
- Ogólnopolski Turniej LZS Dziewcząt i Chłopców Mała Piłkarska Kadra Czeka
- Ogólnopolski Turniej LZS Dziewcząt i Chłopców Piłkarska Kadra Czeka
- Ogólnopolskie Rodzinne Rozgrywki Sportowe LZS
- Ogólnopolskie Międzypokoleniowe Rozgrywki Sportowe LZS
- Ogólnopolskie Masowe Biegi Przetajowe pod hasłem: Biegaj z LZS oraz imprezy regionalne uwzględniające różne formy aktywności i sporty w grupie
- Wojewódzkie Masowe Imprezy sportowe pod hasłem: Od Sportu Do Zdrowia.

Organizator sportu w środowisku wiejskim

Projekt ma za zadanie promować i wspierać organizację wszystkich tych przedsięwzięć, które mogą i będą wpływać na poprawę aktywności fizycznej zwłaszcza ludzi młodych, przeciwdziałać patologiom społecznym oraz promować zachowania prospołeczne i patriotyczne. Praca organizatorów ma za zadanie pokazać sport wiejski jako zjawisko kulturowe, wkomponowane w społeczny pejzaż polskiej wsi, integralnie związany z szansami indywidualnego rozwoju mieszkańców obszarów wiejskich i małomiasteczkowych. Podkreślić należy, że organizacja sportu, rekreacji w specyficznym środowisku jakim jest wieś polska i małe miasteczka, jest bardzo złożona i trudna. Ograniczona sieć dojazdów do miejscowości będących siedzibą gminy jeszcze bardziej to utrudnia. Wykluczenie komunikacyjne stanowi ogromne utrudnienie w uprawianiu jakichkolwiek form zorganizowanej aktywności fizycznej. Utrudnienia te i ich pokonywanie wymaga dużo więcej zabiegów organizacyjnych przy realizacji imprez, ale również większych nakładów finansowych na organizację i udział w imprezach nawet tych na poziomie wsi czy małego miasteczka.

Projekt zakłada utworzenie sieci lokalnych liderów życia sportowego w środowisku wiejskim na terenie całego kraju, których podstawowym zadaniem będzie organizacja lokalnej aktywności fizycznej, jej upowszechnianie i promowanie.

Program realizowany przez Zrzeszenie LZS w 16 województwach poprzez zatrudnianie organizatorów sportu. Współfinansowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz partnerów tj. samorządy, kluby czy sponsorów prywatnych.

LZS – Aktywna Wieś

Ludowe Zespoły Sportowe mają długą tradycję i doświadczenie w organizacji dużych, interdyscyplinarnych i wieloetapowych imprez środowiskowych jak spartakiady czy igrzyska wiejskie. Realizacja zadania będzie miała miejsce w środowisku lokalnym: sołeckim, gminnym i powiatowym w których w ramach współzawodnictwa sportowego i rekreacyjnego, zostaną wyłonione reprezentacje na zawody wojewódzkie i centralne. Celem głównym będzie zwiększenie znaczenia i roli aktywności fizycznej w życiu mieszkańców wsi przez stworzenie oferty i możliwości do uprawiania sportu i rekreacji przez każdego uczestnika niezależnie od wieku, pozycji społecznej czy stopnia sprawności. Kluczową rolę w dostępności do tej oferty i regularnej, zorganizowanej aktywności będą pełnić liderzy lokalni – organizatorzy sportu LZS w środowisku wiejskim. Projekt realizowany będzie we współpracy z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, Kołami Gospodyń Wiejskich oraz innymi organizacjami działającymi w lokalnym środowisku działania.

Projekt Aktywny Senior LZS

Bardzo istotną grupą społeczną w Polsce, w tym w środowisku wiejskim jest coraz liczniejsza grupa seniorów. Udział osób starszych w populacji mieszkańców Polski systematycznie rośnie. Na koniec 2020 r. liczba osób w wieku 60 lat i więcej wyniosła 9,8 mln i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 1,0%. Odsetek osób starszych w populacji Polski osiągnął poziom 25,6%. Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 ma wzrosnąć do poziomu 10,8 mln, a w 2050 r. wyniesie 13,7 mln. Osoby te będą stanowiły około 40% ogółu ludności Polski.

Celem projektu będzie zorganizowanie i prowadzenie zajęć sportowych oraz szkoleń dla seniorów oraz promowanie inicjatyw pobudzających ich do aktywności fizycznej i społecznej. Istotnym celem jest dążenie do zmiany nawyków i zachowań oraz zwiększenie świadomości jaki wpływ na stan zdrowia ma ruch.

II. Sport kwalifikowany

Wiodące Ludowe Kluby Sportowe

Kluby pełniące rolę wiodących to najlepiej zorganizowane kluby w poszczególnych sportach. Warunkiem otrzymania statusu „WLKS” jest odpowiedni poziom sportowy, wyrażony w ilości punktów zdobytych we współzawodnictwie dzieci i młodzieży. Każdego roku powoływane są kluby osiągające ustalony limit punktów we współzawodnictwie.

Uczestniczące w tym zadaniu kluby prowadzą wstępną selekcję oraz nabór młodzieży do różnych sportów oraz systematyczne szkolenie najbardziej uzdolnionych sportowo. W ramach podejmowanych działań kluby realizują różnorodne przedsięwzięcia, takie jak: obozy i zgrupowania sportowe, konsultacje szkoleniowe, organizacja i udział w imprezach sportowych. Ta forma szkolenia obejmuje każdego roku około 4 tys. młodzieży w ponad 30 sportach.

Mistrzostwa KZ LZS

Mistrzostwa są najczęściej imprezą sprawdzającą aktualny stan wytrenowania przed imprezą główną w danym roku. Pozwalają ocenić trenerom skutki prowadzonego szkolenia. Zawodnicy mają możliwość rywalizacji z najlepszymi zawodnikami, poznają nowe techniki, biorą udział często pierwszy raz w imprezie zorganizowanej zgodnie z wszelkimi wymogami poszczególnych sportów.

Ośrodki Szkolenia Sportowego Młodzieży LZS

Programem OSSM Z LZS objętych jest 8 dyscyplin olimpijskich, najbardziej popularnych w Zrzeszeniu LZS i środowisku wiejskim, reprezentujących najwyższy poziom sportowy tj.: kolarstwo, lekkoatletyka, tucznictwo, narciarstwo klasyczne, podnoszenie ciężarów, tenis stołowy zapasy kobiet, zapasy mężczyzn. Przyjęte w Zrzeszeniu LZS zasady typowania ośrodków w poszczególnych dyscyplinach oraz określania ilości zawodników w poszczególnych ośrodkach okazały się prawidłowe, co potwierdzają uzyskiwane wyniki sportowe, ilość zdobytych punktów w systemie sportu dzieci i młodzieży, klas sportowych oraz przynależność do kadr polskich związków sportowych. Adresatami realizowanych w Zrzeszeniu zadań o charakterze sportowym są zawodnicy od młodzika do młodzieżowca. Wymogiem formalnym przyznania OSSM, oprócz niezbędnej ilości pkt będzie udział w zawodach w minimum trzech kategoriach wiekowych. Wielu aktualnych najlepszych zawodników w Polsce, szkolenie ukierunkowane przeszło w OSSM LZS, co dodatkowo potwierdza słuszność realizacji zadania. Efektem dodatkowym przy rozmowach o finansowym wspieraniu sportu przez samorządy lub sponsorów będą już osiągnięte sukcesy przez zawodników objętych programem.

III. Rządowy Program „Klub” – Krajowe Zrzeszenie jako Operator Krajowy

Celem programu jest bezpośrednie wsparcie finansowe małych i średnich klubów sportowych, które działają jako stowarzyszenia co najmniej 3 lata i prowadzą zajęcia sportowe z dziećmi i młodzieżą do 18 roku życia, a przedmiotem finansowania są elementy wpływające na efektywne funkcjonowanie klubu sportowego:

- wynagrodzenie szkoleniowców prowadzących zajęcia sportowe,
- organizacja obozów sportowych,
- zakup sprzętu sportowego.

Zrzeszenie LZS realizując wyżej opisane spójne programy i zadania wpisuje się wszystkimi swoimi działaniami w proponowane obecnie przez resort sportu:

Zrzeszenie LZS realizując wyżej opisane spójne programy i zadania wpisuje się

wszystkimi swoimi działaniami w proponowane obecnie przez resort sportu:

- a) promowanie oraz rozwijanie poprzez sport aktywnej postawy obywatelskiej;
- b) wspieranie inicjatyw pobudzających aktywność fizyczną osób starszych, służących solidarności międzypokoleniowej i włączeniu społecznemu;
- c) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- d) inicjowanie i realizowanie kampanii oraz programów społecznych na rzecz kształtowania poprzez sport potrzeby systematycznej aktywności fizycznej oraz świadomości zachowań i nawyków prozdrowotnych w społeczeństwie;
- e) inicjowanie i stymulowanie aktywności fizycznej rodzin, osób nieaktywnych sportowo, społecznie i zawodowo, w tym promowanie wolontariatu sportowego;
- f) realizację przedsięwzięć na kompleksach sportowych „Moje Boisko - „Orlik 2012”;
- g) integrowanie i angażowanie środków finansowych jednostek samorządu terytorialnego, funduszy UE i środków innych podmiotów;
- h) innowacyjność;
- i) promowanie turystyki kwalifikowanej oraz zlotów, rajdów, spływów kajakowych i turniejów wiedzy turystycznej.

IV. Inne zadania:

- reprezentowanie interesów Zrzeszenia LZS wobec parlamentu, rządu, związków sportowych, PKOl, ogólnopolskich stowarzyszeń sportowych, innych organizacji i instytucji oraz samorządów wszystkich szczebli;
- kontynuowanie współpracy z DSJ oraz wykorzystywanie innych możliwości w zakresie międzynarodowej wymiany doświadczeń;
- podjęcie dalszej rozbudowy ośrodka LZS w Mielnie, wspieranie planów modernizacji innych ośrodków będących we władaniu wojewódzkich zrzeszeń;
- wykorzystywanie wszystkich możliwości do promocji ze szczególnym naciskiem na obchody 80-lecia istnienia Zrzeszenia LZS oraz na doradztwo i informację o realizacji celów;
- prowadzenie działalności szkoleniowo-poradniczej w zakresie: znajomości obowiązujących przepisów prawa, pozyskiwania środków z nowych źródeł w tym z UE oraz poza unijnych funduszy celowych;
- uczestniczenie w pracach Międzynarodowego Stowarzyszenia Kultury i Sportu /ISCA/ oraz współpraca z innymi organizacjami międzynarodowymi i narodowymi;
- kontynuowanie w formule „centralnej” ubezpieczenia NNW i OC dla członków Zrzeszenia LZS;
- kontynuowanie procesu elektronicznej obsługi wszystkich podejmowanych i realizowanych zadań;
- podniesienie rangi współpracy z wszystkimi polskimi związkami sportowymi, SZS, PKOl i AZS;
- rozpoczęcie procesu unifikacji PR tj.np. nowe adresy e-mailowe tj.
dolnoslaskie@lzs.pl
krajowe@lzs.pl
wielkopolskie@lzs.pl i dalej: wielkopolskie@orkanchorzemin.pl